

DUTCH A2 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
NÉERLANDAIS A2 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
NEERLANDÉS A2 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Tuesday 3 May 2005 (morning)
Mardi 3 mai 2005 (matin)
Martes 3 de mayo de 2005 (mañana)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Section A consists of two passages for comparative commentary.
- Section B consists of two passages for comparative commentary.
- Choose either Section A or Section B. Write one comparative commentary.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- La section A comporte deux passages à commenter.
- La section B comporte deux passages à commenter.
- Choisissez soit la section A, soit la section B. Écrivez un commentaire comparatif.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- En la Sección A hay dos fragmentos para comentar.
- En la Sección B hay dos fragmentos para comentar.
- Elija la Sección A o la Sección B. Escriba un comentario comparativo.

Kies deel A of deel B

DEEL A

Analyseer en vergelijk de volgende twee teksten.

Behandel de overeenkomsten en verschillen tussen de twee teksten en hun thema('s). Geef daarbij tevens commentaar op de manier waarop de schrijvers gebruik maken van elementen als structuur, stemming, beeldspraak en andere stijlelementen om hun bedoelingen duidelijk te maken.

Tekst 1 (a)

- Onder zijn schoenen knerpen kleine steentjes. Verder is het stil in de tuin van het psychiatrisch ziekenhuis. Het geluid roept beelden op in Joris' hoofd: de beukenlaan op Olmenrust. Voor de zoveelste keer ziet hij zichzelf de brede, statige laan oplopen. Zijn hoofd gebogen, de schouders naar voren getrokken. Aan het einde van de laan moet Joris rechtsaf. En nog eens. Langs de
- 5 meidoorn. Langs de afvalbak met dode bloemen. Langs het kraantje waaraan twee groene plastic gietertjes hangen.
- En daar ligt Robin! Onder het zwarte graniet. De zilvergrijze boodschap op de steen is sober: ROBIN ELDERLING, ZES JAAR. Robin ligt naast een mevrouw die vierentachtig is geworden. Een oma. Met kinderen en kleinkinderen. Die allemaal leven.
- 10 Joris kijkt naar Robins steen. Naar de woorden die hij zelf heeft bedacht. Wat heb ik veel voor jou bedacht, mijn kind. Verhalen over indianen en piraten. Gedichten heb ik bedacht en grappen om te lachen.
- “Pap, wil je trekharmonica doen?” Victoria en Anne zitten aan de ene kant van de tafel, Joris met Robin op zijn schoot aan de andere kant. “De trekharmonica?” “Jaha.” “Welke trekharmonica?”
- 15 “Pap, toe nou!” Joris laat Robin los. De trekharmonica moet met losse handen. Robin mag papa niet vasthouden en hij moet los op papa's knieën zitten. Dat is moeilijk. Als Joris zijn benen iets beweegt, verliest Robin al bijna zijn evenwicht. Dan gaat het beginnen. Héél langzaam. Om het spannend te maken. Joris beweegt zijn knieën op de maat. Omhoog. Omlaag. En nòg een keer. Vlugger, steeds vlugger! Robin gilt hoog. Hij mag zich nergens meer aan vasthouden. Hij
- 20 beweegt zijn armen op en neer alsof het vleugels zijn. Net als Robin omhoogvliegt, doet Joris zijn knieën van elkaar. Het komt altijd onverwacht. En Robin valt omlaag. Zijn mond staat open. Hij gilt naar binnen. En papa vangt hem op. Vlak voordat hij de grond raakt. Logisch! “Nou ik,” roept Anne.
- Joris loopt verder. Als hij bij de laatste steen in de eindeloze rij is, draait hij zich om. In de verte staat Robin op het pad, met zijn rode fiets. Die van het ongeluk. Hij steekt zijn hand op. “Mag ik nog een rondje, pap?” “Nog één. Goed?” Robin steekt weer zijn hand op. Ik ben je vriend, betekent dat. En daar gaat hij op zijn fiets.
- 25 Als het rood-groene jack achter de haag is verdwenen, blijft Joris nog even staan en kijkt verwonderd om zich heen. Dan draait hij zich om en loopt naar de poort. Die is dicht. Op
- 30 Olmenrust is hij altijd open. Ook 's avonds nog. Hier niet. Dat is veiliger. Joris is nu in een psychiatrisch ziekenhuis. Hij beweegt nog even de klink. De poort blijft dicht.

Otto de Vos, uit: *Het uur van de wolf*, Wereldbibliotheek, Amsterdam, 1993, bewerkte passage

Tekst 1 (b)**Poëtische dodendienst van Enquist**

Veel poëzie komt voort uit de dodendienst. Koning Davids drieduizend jaar oude klacht om zijn gesneuvelde vriend Jonathan, Joost van den Vondels lijkzang op zijn zoontje, Gerrit Kouwenaar die met de dichtbundel “Totaal witte kamer” een monument voor zijn gestorven vrouw Paula oprichtte. Ze markeren voorbeeldige grafstenen op de weg tussen tijd en eeuwigheid, de weg
5 waarlangs veel dichters plegen te gaan. Poëzie is een eeuwig ‘memento mori’¹, stilstaan bij de eindigheid van het bestaan.

Dichters hebben al sinds lang geen monopolie meer op de dood. De opmars van het autobiografische proza heeft geleid tot een stroom boeken waarin dierbare overledenen worden herdacht. A.F.Th van der Heijden (Asbestemming), Connie Palmen (I.M.) en Kristien Hemmerechts (Taal zonder
10 mij), het zijn maar drie namen van sterauteurs die een sterfgeval in hun allernaaste omgeving hebben aangegrepen om er een literair requiem uit te destilleren.

De dichteres Anna Enquist heeft zich met haar bundel “De Tussentijd” bij dit gezelschap gevoegd. De gedichten vormen een zoveelste vorm van poëtische dodendienst, opgedragen aan de nagedachtenis van haar dochter Margit. Die kwam in 2001 om het leven bij een verkeersongeluk
15 dat vanwege de omstandigheden (vrachtauto zonder dodehoekspiegel verplettert fietser) de pers haalde.

Enquists gedichten mogen dikwijls complex en zelfs duister zijn, het zijn ook boodschappen van iemand die zich uitspreekt over haar persoonlijk wel en wee. En het is die kwaliteit die in deze bundel buitengewoon markant aanwezig is. Een kervend mes, dat is het instrument waarmee deze
20 gedichten werden geschreven. In elke regel verraden ze de rauwe pijn waaruit ze voortkwamen, een pijn die bijna niet te bevatten is voor buitenstaanders, ook niet volgens de regels van de kunst. Ook de laatste bladzijde biedt geen perspectief op verzachting of heling, maar op een levenslang snijden. Het valt maar al te goed te begrijpen dat Enquist hier niet heeft willen schaven en polijsten uit naam van de dichtkunst om de teksten uit te tillen boven het persoonlijke verdriet. Dat maakt
25 dat je deze poëzie ervaart als direct, maar ook als onaf en soms onbeholpen.

Jaap Goedegebuure, uit: *Vrij Nederland*, zondag 20 maart 2004, bewerkte versie

¹ Latijnse spreuk. Vertaling: “gedenk te sterven” of “denk eraan dat je sterfelijk bent.”

DEEL B

Analyseer en vergelijk de volgende twee teksten.

Behandel de overeenkomsten en verschillen tussen de twee teksten en hun thema('s). Geef daarbij tevens commentaar op de manier waarop de schrijvers gebruik maken van elementen als structuur, stemming, beeldspraak en andere stijlelementen om hun bedoelingen duidelijk te maken.

Tekst 2 (a)

Hoeps, gordijnen in, hoeps, tafel op, hoeps,
op mijn schouder, hoeps, op de toetsen van mijn
computer: katje. Voor ik me af kan vragen
waar ik aan begonnen ben, ben ik tot rondkijken

- 5 veroordeeld, kom ik overal te laat, sprintjes
zigzaggen een seconde voor mij door mijn leven,
en voor het voorbij is begint het opnieuw,
nee poes, weg van die toets, dat is de Delete.

- Rosse oogjes. Zo zieziezie wou ik wel zien.
10 En met dat snelle pootje ijshockey spelen
met een lucifer, pats, pats. En je staart

achterna zitten. En jezelf niet kunnen krijgen.
En alle dingen tegelijk willen, of ook niet
en in slaap vallen. Delete.

Herman de Coninck, uit: *Schoolslag*, Gedichten, De Arbeiderspers, Antwerpen, 1994

Tekst 2 (b)

Eenzaamheid is een Kater

Mijn zwart-witte kater houdt niet van al te veel gezelligheid. Zijn idee van het paradijs is eenvoudig: ik, alleen, thuis op de bank. Geen krantenritselend lief of rokende hulp in de huishouding. Gewoon hij en de vrouw met haar stille schoot en die zachte handen.

- 5 Hij moet een fenomenaal rekensysteem in z'n kop hebben, omdat – ie altijd daar gaat liggen waar de afstand tot lawaai in optimale verhouding staat tot de nabijheid van een warmtebron. Als mijn tot zus aangenomen vriendin en ik aan de woonkamertafel te hard lachen, staat meneer op van zijn warme kleedje bij de haard, loopt met een boog om ons heen, neemt aan de andere kant van de woonkamer weer plaats op een kussentje naast de radiator en probeert opnieuw de slaap te vatten.
- 10 Wordt het hem echt te bont door visite met kinderen, een grote schoonmaak of verbouwing in huis, dan flikkert hij chagrijnig door z'n kattenluik naar de tuinen en zie ik hem pas terug als de blokken weer in de dozen zitten, de stofzuiger zwijgt of de laatste Bob de Bouwer verdwenen is. Maar terug komt – ie. Omdat hij af en toe graag op mijn schoot ligt. En zelf geen blikje open kan krijgen, maar dat terzijde.
- 15 Ik kan veel van Kater leren. Hij is mijn plaatjesboek. Zijn ongepolijste gedrag heeft me vaak geholpen dingen te begrijpen die te groot zijn om in woorden te pakken. Mijn verstand houdt van lange zinnen, maar mijn hart heeft niets aan grote taal. Mijn hart wil eenvoudige beelden met duidelijke kleuren. Mijn hart wil Nijntje¹: essentie zonder ruis van informatie.
- 20 Ik ben af en toe eenzaam. Ik bedoel die existentiële eenzaamheid die je kunt voelen terwijl je je Grote Liefde vasthoudt, of die plotseling in je soep valt tijdens een diner met je hele familie stralend om je heen. Die steeds weer een plek bij je zoekt, ook al heb je je huis een kwartslag verbouwd, je streefgewicht bereikt of jezelf door je glazen phafond gewerkt. Zelfs al zit je met een hart vol God op een berg in India, er komt een moment dat je een luikje hoort flikkeren en een groot benauwd gevoel op je hart gaat liggen spinnen en elke beweging onmogelijk wordt.
- 25 Eenzaamheid is als Kater. Ze gaat liggen waar en wanneer ze wil. Zoekt een plek in je hart waar het stil is en warm. Daar rolt ze zich op als onvervuld verlangen en gaat slapen. Maar ik heb afgeleerd haar weg te jagen. Ik laat haar rustig bij me liggen en aai haar met stille hand. Want het is net als bij Kater: hoe graag hij ook bij me komt, hoe warm en spinnend hij ook is, hij springt na een tijdje altijd weer van me af. Al is het maar omdat het tijd is voor een blikje.

Lenette van Dongen, uit: *Opzij*, feministisch maandblad, 32ste jaargang, mei 2004

1

